

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนใน หลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและ ศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อมรรัตน์ อริยะชัยประติษฐ์ นันทู *

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการเรียนการสอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) (น.บ., ศศ.บ.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งพบว่าต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านบริหาร การดำเนินงานในเชิงธุรกิจ และงานด้านวิชาการ นอกจากนี้การปฏิบัติงานในหน้าที่การสอนของนักวิชาการและอาจารย์รวมถึงลักษณะวิชาที่ได้รับภาระให้ทำการสอนควรมีความสอดคล้องกับการเรียนการสอนของนิสิตในหลักสูตรคู่ขนานด้วย ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของนักวิชาการและอาจารย์เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการที่ได้มีการวางแผนและเป็นระบบด้วยความรอบคอบ อันเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชากฎหมายและรัฐศาสตร์ให้แก่ประชาชนทั่วไปที่มีถิ่นที่อยู่ในส่วนภูมิภาคที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาประเทศชาติ คุณภาพชีวิต และปกป้องคุ้มครองสิทธิในทางการเมือง ร่างกาย และทรัพย์สินของตน ตลอดจนบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกนั้นด้วยภายใต้ปณิธานและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ว่า “ผู้มีปัญญา พึงเป็นอยู่เพื่อมหาชน”

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน, หลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา)

* น.บ. นิติศาสตรบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, น.ม. กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ABSTRACT

This research aims to study the Approach to learning for development in Bachelor of Laws Program & Bachelor of Arts (Human Rights Studies) (LL.B. and BA.) at Mahasarakham University. It was found to have increasing administrative efficiency, business operations and academic. In addition, the performance of the duties of teaching scholars and teachers, including the nature of the teaching load to be consistent with the teaching of students in a course parallel with. This will result in the performance of academics and teachers is a quality that is based on academic planning and the system carefully. As the expansion of educational opportunities of law and political science to the public at a residence in the Authority to have the knowledge to the development of national quality of life and protect the right of the political body and property, as well as individuals, disadvantaged members of society that they are under the mission and vision of Mahasarakham that “people should have the intelligence to the public.”

Keywords : The Approach to learning for development, Bachelor of Laws Program & Bachelor of Arts (Human Rights Studies)

บทนำ

วิทยาลัยการเมืองการปกครองเป็นหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งเกิดจากการรวมโครงสร้างระหว่างภาควิชารัฐศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลการเมืองท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโครงการจัดตั้งหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต โดยได้รับการอนุมัติจัดตั้งจากสภามหาวิทยาลัยมหาสารคามเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับปริญญา และเพื่อส่งเสริมการวิจัย เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องในบริบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ว่าผู้มิปัญญา พึ่งเป็นอยู่เพื่อมหาชน (พหุบัณฑิต ชีเว)

โดยวิทยาลัยการเมืองการปกครองมีปณิธานที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชารัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์เป็นพลเมืองที่มีความกระตือรือร้นทางการเมือง และมีจิตสำนึกที่รับใช้สังคมในขณะเดียวกันก็เป็นศูนย์กลางทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ที่อำนวยความสะดวกแก่ท้องถิ่นและประเทศชาติ และมีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำทางด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

ขณะนี้วิทยาลัยการเมืองการปกครองมีหลักสูตรระดับปริญญาตรีอยู่ 4 หลักสูตร คือ 1.หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) โดยแบ่งเป็นสาขาวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ 2.หลักสูตรนิติศาสตร์

บัณฑิต (น.บ.) มีเพียงสาขาวิชานิติศาสตรบัณฑิต 3. หลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (น.บ., ศศ.บ.) มีเพียงสาขาวิชานิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) และ 4. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) มีเพียงสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

โดยงานวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะหลักสูตรคู่ขนาน นิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) (น.บ., ศศ.บ.) ซึ่ง นิสิตที่ทำการศึกษาในหลักสูตรนี้จะได้รับประโยชน์จากศึกษาความรู้ทางกฎหมายและความรู้ทางด้านสิทธิมนุษยชน (ตามหลักสูตรที่กำหนดของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพิทักษ์สิทธิแก่ประชาชน ทำให้มีผู้สนใจศึกษาและส่งผลให้สังคมมีความต้องการจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นของบุคลากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชนเพื่อปฏิบัติงานทางวิชาชีพต่อไป

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในหลักสูตรนี้ก็คือ แนวทางการเรียนการสอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปัจจุบันยังไม่มีคุณภาพไม่ว่าทั้งในทางด้านบริหาร การดำเนินงานในเชิงธุรกิจ และงานด้านวิชาการ นอกจากนี้การปฏิบัติงานในหน้าที่การสอนของนักวิชาการและอาจารย์รวมถึงลักษณะวิชาที่ได้รับภาระให้ทำการสอนยังไม่มีผลสอดคล้องกับการเรียนการสอนของนิสิตในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เท่าที่ควร ส่งผลให้การปฏิบัติงานของนักวิชาการและอาจารย์ไม่เป็นอย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการที่ควรจะได้มีการวางแผนและมีระบบด้วยความรอบคอบ

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะมีการศึกษาหา

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในฐานะสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยแห่งหนึ่งควรตระหนักถึงการดำเนินงานอันเกี่ยวกับการสร้างนิสิตที่มีคุณภาพตามหลักสูตรที่กำหนดอันเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชากฎหมายและรัฐศาสตร์ให้แก่ประชาชนทั่วไปที่มีถิ่นที่อยู่ในส่วนภูมิภาคที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาประเทศชาติ คุณภาพชีวิตและปกป้องคุ้มครองสิทธิในทางการเมือง ร่างกายและทรัพย์สินของตนตลอดจนบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกนั้นด้วยภายใต้ปณิธานและวิสัยทัศน์ในการก่อตั้งวิทยาลัยฯ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อนำแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้ไปปฏิบัติทั้งในด้านการบริหารและงานวิชาการเกี่ยวกับการผลิตนิสิตที่มีคุณภาพและการดำเนินงานในเชิงธุรกิจได้อย่างประสิทธิภาพ

3. เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่การสอนของนักวิชาการและอาจารย์ตามสาขาและลักษณะวิชาที่ได้เลือกศึกษาให้สอดคล้องกับการเรียนของนิสิตในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต

(สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานของนักวิชาการและอาจารย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักวิชาที่ได้มีการวางแผนและมีระบบด้วยความรอบคอบ ประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อนักวิชาการที่มีความสำคัญในจรรยาของนักวิชาการที่ดี

4. เพื่อให้หนังสือที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม ระเบียบวินัย และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิต และศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. สามารถนำแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิต และศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้ไปปฏิบัติทั้งในด้านการบริหารและงานวิชาการเกี่ยวกับการผลิตนิสิตที่มีคุณภาพ และการดำเนินงานในเชิงธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทำให้แนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่การสอนของนักวิชาการและอาจารย์ตามสาขา และลักษณะวิชาที่ได้เลือกศึกษาให้สอดคล้องกับการเรียนของนิสิตในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานของนักวิชาการและอาจารย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักวิชาที่ได้มีการวางแผนและมีระบบด้วยความรอบคอบ ประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบ

ต่อนักวิชาการที่ดี และมีความสำคัญในจรรยาของนักวิชาการที่ดี

4. ส่งผลให้หนังสือที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม ระเบียบวินัย และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคม

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรฯ โดยการสำรวจจากนิสิต อาจารย์ผู้สอน และคณะกรรมการบริการวิทยาลัยการเมืองการปกครอง โดยมีได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างประชากรตามปัจจัยด้านเพศ อายุ รายได้ หรือ ระดับการศึกษา

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล มีดังนี้

1. ผู้วิจัยคือนางอมรรัตน์ อริยะชัยประดิษฐ์ นิมนท์
2. ตัวอย่างประชากร ได้แก่
 - 2.1 นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4
 - 2.2 อาจารย์ผู้สอน
 - 2.3 ผู้บริหารหลักสูตร
3. ผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่คอยสังเกตและบันทึกเหตุการณ์ 1 คน

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือสำหรับที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถาม จะประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ชุด สำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) แบบสอบถามแต่ละชุดสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และ

สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรคู่ขนาน นิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ประเภทของข้อคำถามในแบบสอบถาม ได้แก่ แบบให้เลือกตอบ แบบจัดอันดับ คำถามปลายเปิด และมาตราประเมินแบบ 5 ช่วงคะแนนสำหรับแบบสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ซึ่งปัจจุบันผู้ก่อตั้งคณะวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้แยกย้ายไปทำงานยังหน่วยงานราชการอื่นเกือบหมด สำหรับท่านที่ยังอยู่นั้นได้ติดภารกิจราชการที่กรุงเทพฯ จึงมีเพียงอาจารย์สาขานิติศาสตร์ แต่เนื่องจากวิทยาลัยการเมืองการปกครองยังไม่มีหัวหน้าสาขานิติศาสตร์ ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของหัวหน้าสาขานิติศาสตร์นี้ คณะผู้วิจัยได้รับการอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์วิศิษฐ์ เจนนานนท์เป็นอย่างสูง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ซึ่งท่านเป็นผู้บริหารท่านหนึ่งของคณะที่ได้ให้เกียรติในการให้ข้อมูลต่างๆ ของหลักสูตรฯ

2.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามหรือใช้แบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในช่วงกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2553 การแจกจ่ายแบบสอบถามมีทั้งการให้ผู้ช่วยวิจัยนำไปสอบถามด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามโดยตรง ส่วนตัวอย่างประชากรมีทั้งนิติระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารหลักสูตร

2.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณอัตราส่วนร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลจากมาตราประเมินแบบ 5 ช่วงคะแนน โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามและค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามระดับความคิดเห็นมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนนระดับความคิดเห็นมาก กำหนดให้ 4 คะแนน ระดับความคิดเห็นปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน ระดับความคิดเห็นมากที่สุด กำหนดให้ 2 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

และหาค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารายวิชาที่เปิดสอนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารายวิชาที่เปิดสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารายวิชาที่เปิดสอนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารายวิชาที่เปิดมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารายวิชาที่เปิดมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรจำนวน 35 ชุด โดยได้รับกลับคืนมา 23 ชุด คิดเป็นร้อยละ 65.71 ของแบบสอบถามทั้งหมด

1. ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตรบัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา)

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามมีนิสิตที่ตอบแบบสอบถามจำนวน

9 คน จำแนกเป็นเพศชาย 7 คน เพศหญิง 2 คน และส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 8 คน และมีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 จำนวน 6 คน

1.2 ผลสรุปด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม นิสิตมีความคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนิสิตส่วนใหญ่มีแผนการในอนาคตว่าจะศึกษาต่อ จำนวน 7 คน และสาขาที่สนใจศึกษาต่อคือด้านสิทธิมนุษยชน รองลงมาเป็นนิติศาสตร์และสนใจศึกษาต่อภายในประเทศ สำหรับนิสิตที่วางแผนในอนาคตว่าจะทำงานมี 2 คน ลักษณะงานที่สนใจคือ การรับราชการ

ในการเปิดหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในระดับปริญญาโทและเอกของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง นิสิตมีความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์การเมืองการปกครอง ควรเปิด และไม่ควรเปิดหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในระดับปริญญาโทและเอก จำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 4 และ 5 คน

นิสิตมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจและเหมาะกับนิสิตคือ การเปิดการเรียนการสอนในเวลาปกติ และรูปแบบของหลักสูตรที่นิสิตคิดว่าเหมาะสม คือ หลักสูตรเน้นการเรียนรายวิชาเป็นหลัก หลักสูตรเน้นการวิจัยเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ ผู้เรียนจัดหลักสูตรตามความสนใจตามข้อบังคับของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 22.2 และหลักสูตรแบบสหวิทยาการร่วมกับสาขาวิชาอื่น คิดเป็นร้อยละ 11.1

นิสิตมีความคิดเห็นว่ารายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า รายวิชาที่เหมาะสม

ในระดับมากมีจำนวน 46 รายวิชา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดจำนวน 17 รายวิชา และมีความเหมาะสมในระดับปานกลางจำนวน 1 รายวิชา คือ วิชาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการจัดลำดับความสำคัญและประโยชน์ของรายวิชาต่างๆ รายวิชาที่นิสิตเลือกมาจัดอันดับมีจำนวนทั้งหมด 32 รายวิชา รายวิชาที่มีความถี่สูงสุด 10 อันดับแรก มีดังนี้ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายสิทธิมนุษยชน ความเป็นชายขอบกับปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย สันติศึกษา กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป ความยากจนภายใต้ความไม่ยุติธรรมของกฎหมาย สิทธิมนุษยชนในเอเชีย นิติกรรมและสัญญา กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่วนวิธีเรียนวิธีสอนต่างๆมีความเหมาะสมในระดับมากทุกรูปแบบการเรียนการสอน

2. ความคิดเห็นของผู้สอนหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา)

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 คน จำแนกเป็นเพศชาย 5 คน เพศหญิง 3 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทจำนวน 7 คน และทำการสอนในระดับปริญญาตรีทั้ง 8 คน ส่วนประสบการณ์การสอนในหลักสูตรคู่ขนานฯ อยู่ระหว่าง 1-2 ปี

จากการสอบถามรายวิชาที่สอนในหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มีรายวิชาที่สอนที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ดังนี้ กฎหมายเอกเทศสัญญา 2 , ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมีควร์ได้, วิธีพิจารณาความอาญา 1, กฎหมายอาญา 3, กฎหมายตั๋วเงิน บัญชีเดินสะพัด, กฎหมายล้มละลาย, กฎหมายมรดก, ระบบศาลและพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม, สิทธิชุมชนและการพัฒนา,

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ, สังคมและวัฒนธรรมไทย, กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, ทฤษฎีสตรีนิยม

2.2 ผลสรุปด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีความเห็นว่านิสิตในหลักสูตรมีพื้นฐานความรู้คิดเป็นร้อยละ 62.5

อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่านิสิตในหลักสูตรมีความสนใจในระดับน้อยจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือสนใจในระดับมากและมากที่สุด

อาจารย์ผู้สอนคาดการณ์ไว้ว่าเมื่อนิสิตหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) สำเร็จการศึกษาแล้ว นิสิตส่วนใหญ่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในกลุ่มงานภาครัฐการ/รัฐวิสาหกิจที่ไม่เกี่ยวกับงานสอนและวิจัยจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

อาจารย์ผู้สอนคาดการณ์ไว้ว่าเมื่อนิสิตหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว นิสิตจะมีโอกาสได้งานทำและทำงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาในระดับค่อนข้างน้อยคิดเป็นร้อยละ 75.0

อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ไม่ควรเปิดหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5

อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทยควรเปิดสอนหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เพราะ มีตลาดงานรองรับเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ นิสิต/นักศึกษา ใช้ความรู้ความสามารถด้านนิติศาสตร์และสิทธิมนุษยชน

มาประยุกต์ใช้ในการทำงานในการดำรงชีวิต

อาจารย์ผู้สอนเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน คือ เปิดสอนในเวลาปกติ จำนวน 5 คน และรูปแบบหลักสูตรควรเน้นการเรียนรายวิชาเป็นหลักและควรเน้นการวิจัยเป็นหลัก จำนวน 4 คนเท่ากัน

ในความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อความเหมาะสมของรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) มีความคิดเห็นว่ารรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า รายวิชาที่เหมาะสมในระดับมากมีจำนวน 46 รายวิชา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดจำนวน 17 รายวิชา มีความเหมาะสมในระดับปานกลางจำนวน 1 รายวิชา คือ วิชาสังคมและวัฒนธรรมไทย

3. ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรคหุขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา)

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 คน ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร (คณบดี รองคณบดี) จำนวน 3 คน และดำรงตำแหน่งกรรมการปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี จำนวน 2 คน จำแนกเป็นเพศชาย 2 คน เพศหญิง 2 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท และทำการสอนในระดับปริญญาตรี ส่วนประสบการณ์การสอนในหลักสูตรคหุขนานฯ อยู่ระหว่าง 1-2 ปี

3.2 ผลสรุปด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีความเห็นว่านิสิตในหลักสูตรมีพื้นฐานความรู้และไม่มีพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน คือจำนวน 2 และ 3 คน

การประเมินความสนใจในการเรียนหลักสูตร คู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ของนิสิตในสถาบันของท่านพบว่า ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีเห็นว่านิสิตในหลักสูตรมีความสนใจในระดับมากค่อนข้างสนใจปานกลาง

เมื่อนิสิตหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในสถาบันของท่านสำเร็จการศึกษาแล้ว ท่านคิดว่าส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดแรงงานประเภทใด พบว่าผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีคาดการณ์ไว้ว่าเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว นิสิตส่วนใหญ่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในกลุ่มงานภาคราชการ/รัฐวิสาหกิจที่ไม่เกี่ยวกับงานสอนและวิจัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80

ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีคาดการณ์ไว้ว่าเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว นิสิตจะมีโอกาสได้งานทำและทำงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาในระดับค่อนข้างน้อยค่อนข้างมาทางมาก

ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีเห็นว่าวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ควรและไม่ควรเปิดหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในระดับบัณฑิตศึกษาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีเห็นว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทยควรเปิดสอนหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ในระดับปริญญาโท จำนวน 4 คน

ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีเห็นว่ารูปแบบการเรียนการ

สอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน คือ เปิดสอนในเวลาปกติ จำนวน 4 คน และรูปแบบหลักสูตรควรเน้นการวิจัยเป็นหลัก จำนวน 2 คน

ผู้บริหารและกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีเห็นว่าสิ่งที่ควรมุ่งเน้นมากที่สุดจากการเปิดหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ลำดับที่ 1 นิสิตศึกษาจบแล้วมีงานทำ/ศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง ลำดับที่ 2 ความมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ลำดับที่ 3 นิสิตสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับที่ 4 ความมีชื่อเสียงของคณะ/สถาบัน ลำดับที่ 5 ความคุ้มค่าในการเปิดหลักสูตร/รายได้จากค่าสอน

4. สรุปผลสัมฤทธิ์

นิสิตไม่เข้าใจการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้อย่างแท้จริง นิสิตรู้แต่เพียงว่า เรียน 5 ปี แล้วจะได้ 2 ปริญญา และไม่ทราบว่าการเทียบโอนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตนั้น นิสิตจะต้องจบในหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตก่อน โดยจะต้องเก็บจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรนี้ให้ครบก่อน จึงจะสามารถเทียบโอนรายวิชาไปยังหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต(สิทธิมนุษยชนศึกษา) นอกจากนี้ นิสิตไม่ทราบว่าการเทียบโอนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตนั้น จะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเทียบโอนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย นิสิตคิดว่าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น เป็นเรื่องที่ทางมหาวิทยาลัยจะจัดการให้ตน

นิสิตไม่ทราบปัญหาว่าในการเทียบโอนรายวิชานั้น นิสิตจะต้องได้ผลการเรียนในรายวิชานั้นๆ ในสัญลักษณ์ไม่ต่ำกว่า C ด้วยเหตุนี้ จึงมีนิสิตในระบบคู่ขนานต้องกลับไปลงทะเบียนเรียนเพื่อแก้เกรดในรายวิชานั้นๆ ที่ต้องการจะขอเทียบโอนใหม่อีกครั้งในรายวิชาศึกษาทั่วไปบังคับหรือศึกษาทั่วไปเลือก บางภาคการศึกษาทางสำนัก

ศึกษาทั่วไปไม่เปิดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาอื่นๆ ทางคณะจึงต้องทำเรื่องขอให้สำนักศึกษาทั่วไปเปิดให้แก่บัณฑิตหลักสูตรคู่ขนานบ่อยครั้ง ไม่อย่างนั้น บัณฑิตก็ไม่สามารถจบการศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตได้ และไม่สามารถเทียบโอนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตไปยังหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสิทธิมนุษยชนศึกษาได้

ในการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคของบัณฑิตในหลักสูตรคู่ขนานนี้ บัณฑิตก็ลงทะเบียนเรียนโดยไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยแนะนำ เพราะตัวอาจารย์ที่ปรึกษาเองก็ไม่เข้าใจในความชัดเจนของหลักสูตรนี้ จึงต้องคอยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อยๆตามปัญหาของบัณฑิตแต่ละคน ดังนั้น การลงทะเบียนเรียนของบัณฑิตในหลักสูตรนี้ จึงลงไปตามความชอบความพอใจของตนและมาก่อนให้เกิดปัญหาที่ต้องคอยตามแก้ในภายหลัง ตลอดจนหลักสูตรนี้ ทางคณะเห็นว่า ควรจะไปขึ้นอยู่กับสาขาการเมืองการปกครอง ซึ่งบัณฑิตสาขานี้มีรายวิชาของรัฐศาสตร์ที่ต้องศึกษาอยู่ จึงทำให้การประสานงานในการให้คำปรึกษาระหว่างอาจารย์ 2 สาขาไม่ดีเท่าที่ควร

การปรับใช้ความรู้ของบัณฑิตที่ศึกษาในหลักสูตรคู่ขนานนั้นก็ไม่สามารถปรับความคิดทางด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ออกจากกันได้ ดังนั้น ในการตอบข้อสอบวิชากฎหมายจึงมีมุมมองความคิดทางด้านรัฐศาสตร์เอามาปะปนกันรู้แต่เรื่องสิทธิ แต่ไม่รู้หน้าที่ของบัณฑิตว่าในหน้าที่ของบัณฑิตควรจะทำอย่างไร

ดังนั้นหลักสูตรนี้กลายเป็นสาขาที่รองรับสำหรับบัณฑิตสาขานิติศาสตร์ ที่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ขอย้ายสาขามาเพื่อตัดรายวิชาที่มีสัญลักษณ์เป็น F เพื่อให้เกรดเฉลี่ยของตนสูงขึ้นจะได้ไม่ถูกรีไทร์ จึงทำให้จำนวนบัณฑิตของสาขานี้ไม่คงที่ ไม่ทราบยอดจำนวนที่แท้จริงในแต่ละภาคการศึกษา เพราะมีการย้าย

สาขากลับไปกลับมาตลอดเวลา และจากการยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนี้จึงเปิดรับนิสิตปีเว้นปี ไม่ได้เปิดรับทุกปี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้มีการจัดคณะกรรมการที่ปรึกษาที่มีความเข้าใจในรายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตรเรียนพร้อมให้คำแนะนำที่ถูกต้องได้ และจัดให้มีคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการเรียนการสอนของนิสิต ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของนักวิชาการและอาจารย์เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการที่ได้มีการวางแผนและเป็นระบบด้วยความรอบคอบ อันเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชากฎหมายและรัฐศาสตร์ให้แก่ประชาชนทั่วไปที่มีถิ่นที่อยู่ในส่วนภูมิภาคที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาประเทศชาติ คุณภาพชีวิต และปกป้องคุ้มครองสิทธิในทางการเมืองร่างกาย และทรัพย์สินของตน ตลอดจนบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกนั้นด้วย

2. ควรสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรฯ เพื่อเชื่อมโยง สร้างเครือข่าย ประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้หาวิธีและสร้างแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรคู่ขนานนิติศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต (สิทธิมนุษยชนศึกษา) ต่อไป

